

ROK XII 1959 Nr 3

RUCH BIBLIJNY I LITURGICZNY

Śp. Ks. Prof. Dr STANISŁAW STYSŃ TJ. (1896—1959)

Polska nauka teologiczna w ogóle, a biblistyka w szczególności z głębokim uczuciem żalu przyjęła wiadomość o nieoczekiwanym zgonie śp. Ks. Stanisława Stysia, profesora KUL i Fakultetu Teologicznego XX. Jezuitów w Warszawie. Smutna ta wiadomość upoważnia nas do krótkiej chociażby charakterystyki śp. Ks. Stanisława Stysia jako świetlanej postaci kapłana i znakomitego uczonego oraz współpracownika naszego Pisma.

Ks. Styś ujrzał światło dzienne dnia 19. IV. 1896 r. w Chorostkowie koło Husiatyna. Idąc za głosem swego powołania wstępuje dnia 25. IX. 1910 r. do nowicjatu XX. Jezuitów w Starej Wsi. Studia gimnazjalne kończy egzaminem dojrzałości w 1916 r. w słynnym gimnazjum Ks. Jezuitów w Chyrowie. Studia filozoficzno-teologiczne odbywa w Zakładach Naukowych XX. Jezuitów w Nowym Sączu i w Krakowie w latach 1917—1924, które wkrótce uwieńczy doktoratami z filozofii i teologii. Władze zakonne zwróciły uwagę na specyficzne uzdolnienia Ks. Stysia, wysyłając go w 1924 r. na trzyletnie studia specjalistyczne z dziedziny biblistyki na Papieski Instytut Biblijny w Rzymie, które kończy w 1927 r. uzyskaniem dyplomu licencjata nauk biblijnych. W roku akademickim 1928/29 zamianowany zostaje profesorem Pisma św. i języka hebrajskiego w Zakładzie Teologicznym XX. Jezuitów „Bobolanum“ w Lublinie. W 1931 r. jako ukoronowanie swego wykształcenia specjalistycznego podejmuje podróż naukową na Wschód biblijny, do Palestyny, Syrii i Egiptu.

Tego rodzaju solidne podstawy naukowe w pełni predysponowały Ks. Stanisława Stysia do samodzielnych prac badawczych w zakresie Starego Testamentu oraz filologii biblijnej. Ale Zmarły był przede wszystkim człowiekiem i na tym nieposzlakowanym człowieczeństwie budował swe kapłaństwo i pracę pedagogiczną. Przełożeni doceniając tak nieprzeciętne zdolności, jak również właściwą mu kulturę osobistą, powierzają Ks. Stanisławowi Stysiowi stanowiska na odcinku formacji osobowości duchowej i intelektualnej członków Zakonu. Twardy i wymagający dla siebie był to człowiek „w którym nie masz zdrady“, oto cecha ześrodkowująca w sobie istotne przymioty jego osobowo-

ści kapłańskiej i profesorskiej. Nic też dziwnego, że osoba Ks. St. Stysia już od 1944 r. związana została z KUL-em, na której to Uczelni otrzymał stanowisko Zast. Profesora Starego Test. na Wydziale Teologicznym, przeprowadzając tamże w 1946 r. swój przewód habilitacyjny na podstawie rozprawy „Fundamentalis idea sanctitatis in Vetere Testamento“. Po przymusowej przerwie w latach 1952—56 wraca na KUL, ku powszechnej radości swych Kolegów i uczniów, obejmując na Wydz. Teol. wakującą katedrę Teologii Biblijnej, początkowo w charakterze docenta, a od 11. V. 1957 r. profesora nadzwyczajnego.

Nagła i nieoczekiwana śmierć w dniu 20 marca 1959 r. nie pozwoliła mu jednak doczekać chwili zatwierdzenia uchwały Rady Wydziału Teologicznego i Senatu KUL przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego. Z zamiłowaniem wykładał Zmarły także języki biblijne: hebrajski i grecki, oraz orientalne: arabski, syryjski i akkadyjski. W latach 1950—52 pełni obowiązki prodziekana Wydziału Teologicznego KUL.

Do ważniejszych prac opublikowanych przez Ks. Stysia należą następujące:

1) „Benedixit diei septimo et sanctificavit illum“, art. w *Verbum Domini* 9/1929/236—268; 333—339.

2) Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie polskim W. O. Jakuba Wujka, T. J. Tekst poprawili oraz wstępami i krótkim komentarzem opatrzyli: Stary Testament — Ks. Stanisław Styś, profesor egzegezy w Kolegium Bobolanum w Lublinie. Kraków 1935, str. 1121.

3) Pismo św. Starego Testamentu... Wydanie drugie poprawione, Kraków 1956, str. 1138.

4) Biblijne ujęcie stworzenia świata wobec nauki, Lublin 1947, str. 30; wyd. drugie zmienione, Lublin 1948, str. 30; wyd. trzecie powiększone, Lublin 1955, str. 36.

5) Egzegetyczne podstawy tłumaczenia maryjnego Rozdz. 3. 15, Lublin 1949, str. 109; to samo ogłosił w: *Rocznikach Teol.-Kanon.* 1/1949/11—110.

6) Protoewangelia a Maria, art. w: *Ruchu Biblijnym i Liturgicznym* 4/1951/9—25.

7) Duchowy tragizm Jeremiasza, art. w: *Ruchu Biblijnym i Liturgicznym* 2/1949/81—93.

8) De antithesi „Eva—Maria“ eiusque relatione ad Protoevangelium apud Patres, art. w: *Coll. Theol.* 23/1952/318—365.

9) Sitne Iustinus revera auctor interpretationis christologico-mariologicae Gen 3, 15? Responsum R. P. Tiburtio Gallus datum, art. w: *Rocznikach Teol.-Kanon.* 3/1956/70—128.

10) Nadprzyrodzony charakter profetyzmu izraelskiego w świetle pism prorockich, art. w: *Ruchu Biblijnym i Liturgicznym* 12/1959/1—23.

Na opublikowanie natomiast czekają jeszcze prace:

- 11) De sensu pleniori Scripturae Sacrae,
- 12) Czy i o ile idea pośrednictwa NMPanny i jej współuczestnictwo w dziele Odkupienia znajduje oparcie w Piśmie św., Kraków 1956 (maszynopis),

Szereg haseł do Encyklopedii Katolickiej, której wydania podjął się KUL oraz kilkanaście haseł napisanych do Podręcznej Encyklopedii Biblijnej, która w dwu tomach na dniach ukaże się na półkach księgarskich staraniem znanego Wydawnictwa św. Wojciecha w Poznaniu.

Cały szereg artykułów o charakterze popularnym opublikował nadto Ks. Stys w Pośłańcu Serca Jezusowego podpisując je skróconą formą swego imienia i nazwiska „SS“.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat wraz z Ks. Prof. Dr St. Łachem podjął się Zmarły nie byle jakiego przedsięwzięcia, wydania z okazji Millenium 12 tomowego komentarza do ksiąg Starego Testamentu, którego konkretny projekt oraz postulaty przedstawione zostały Sekcji Biblijnej Zjazdu Teologicznego, który odbył się w Lublinie w dniach 9—11. IX. 1958 r. Ze szczegółowym programem oraz stadium realizacji wspomnianego komentarza zainteresowani mogą zapoznać się w komunikacie, pióra Ks. Prof. Stysia i Ks. Prof. St. Łacha, opublikowanym na łamach Ruchu Biblijnego i Liturgicznego 12/1959/98—101.

W związku z faktem, że w ostatnich dziesiątkach lat Teologia Biblijna wyrosła w dziedzinie bibliistyki do rzędu wyodrębnionej i samodzielnej gałęzi wiedzy, marzeniem Ks. Prof. Stysia było opracowanie Teologii Biblijnej do Starego Testamentu. I ten odcinek jego zainteresowań pozostawał nie tylko w sferze marzeń, ale stopniowo zaczął przybierać już realne kształty.

Niestety realizację tych szczytnych, a równocześnie niecodziennych zamiarów śp. Ks. Prof. Stysia, które oddałyby nieocenioną usługę teologii polskiej w ogóle, a bibliście w szczególności, przerwała nieoczekiwana śmierć w dniu 20. III. br. Bibliści polscy w pełni doceniając cenną i twórczą inicjatywę śp. Ks. Prof. St. Stysia uczynią ze swej strony wszystko, by z całym poczuciem odpowiedzialności urzeczywistnić program nakreślony im przez ich śp. Zmarłego Kolegę i oddanego Przyjaciela młodych kadr naukowych.

Zwłoki świetlanej postaci kapłańskiej i profesorskiej złożone zostały w grobowcu OO. Jezuitów na cmentarzu lubelskim w dniu 22 III. 1959 r. Na miejsce wiecznego spoczynku odprowadził Zmarłego J. E. Ks. Bp Dr Piotr Kałwa, Ordynariusz Lubelski i Wielki Kanclerz KUL w asyście Dostojnego Senatu KUL, przedstawicieli bratnich uczelni polskich, Kapituły Lubelskiej, Profesorów, Kolegów, Przyjaciół i Młodzieży akademickiej.

Ks. LUDWIK STEFANIAK, C. M.